

Świadczenia na rzecz rodziny w 2019 r.

30.09.2020 r.

Wzrost kwoty wypłaconych świadczeń rodzinnych

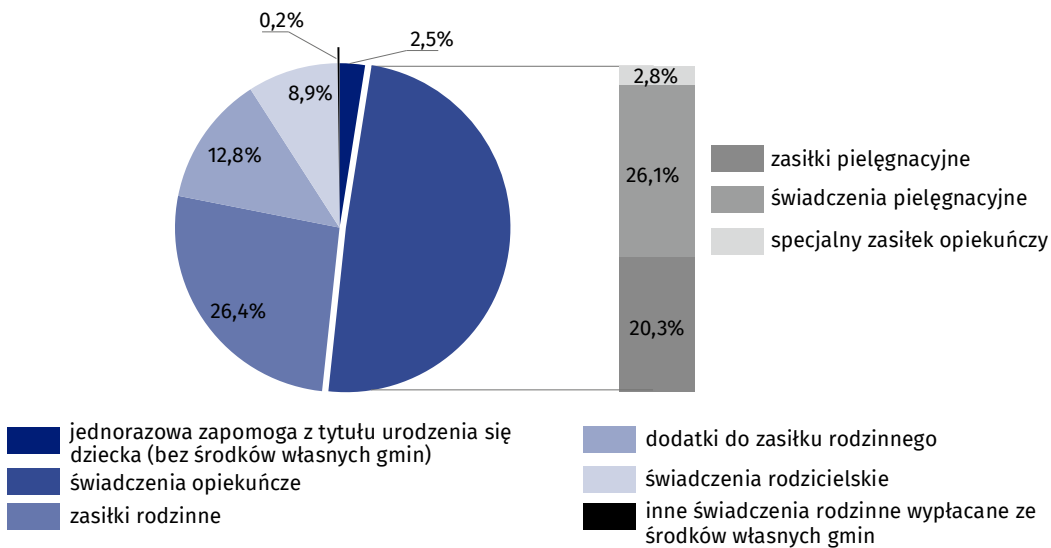
W 2019 r. na wsparcie rodzin w Polsce w formie świadczeń rodzinnych przeznaczono 10,3 mld zł, a korzystało z nich średnio miesięcznie blisko 1,9 mln beneficjentów¹. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono na łączną kwotę 1,1 mld zł. W ramach rządowego programu „Rodzina 500 plus” na świadczenia wychowawcze przekazano 30,5 mld zł.

Świadczenia rodzinne

W 2019 r. na świadczenia rodzinne, mające na celu finansowe wsparcie rodzin z dziećmi i z osobami niepełnosprawnymi, przeznaczono 10,3 mld zł. Ze świadczeń tych korzystało średnio miesięcznie 1,9 mln beneficjentów, a przeciętnie w miesiącu wypłacono 4,2 mln świadczeń. Wśród wydatków na świadczenia rodzinne dominowały wydatki na pomoc skierowaną do rodzin z dziećmi, czyli zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka i świadczenia rodzicielskie – 50,8% ogólnej kwoty wydatków. Natomiast wydatki na pomoc skierowaną dla osób niepełnosprawnych, czyli na świadczenia opiekuńcze, stanowiły 49,2% ogólnej kwoty wydatków.

10,3 mld zł przekazano beneficjentom świadczeń rodzinnych na wsparcie rodzin z dziećmi i z osobami niepełnosprawnymi

Wykres 1. Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w 2019 r.

Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRPiPS.

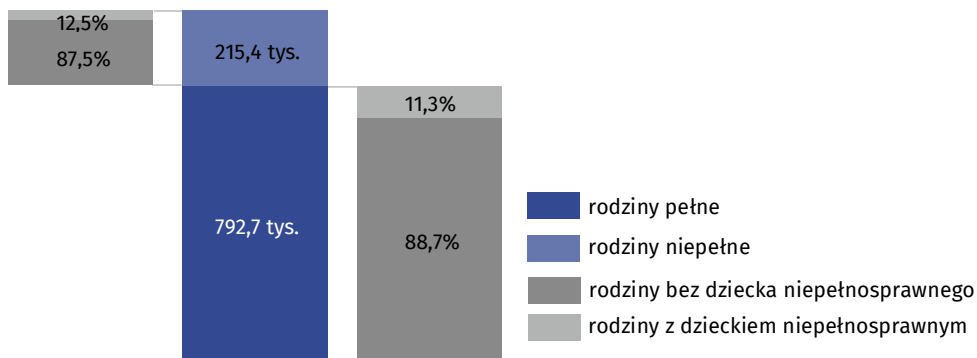
Zasiłki rodzinne

W 2019 r. wypłacono zasiłki rodzinne w kwocie 2,7 mld zł, o 8,7% mniej niż w 2018 r. Zasiłki rodzinne pobierało średnio miesięcznie 1,0 mln rodzin, tj. o 9,7% mniej niż w 2018 r. Najliczniejszą grupę wśród rodzin pobierających zasiłki rodzinne stanowiły rodziny z dwójką dzieci uprawnionych do zasiłku (413,9 tys. rodzin, tj. 41,1% rodzin uprawnionych). Rodziny z jednym dzieckiem uprawnionym do zasiłku (366,9 tys. rodzin) stanowiły 36,4% rodzin uprawnionych. Najmniej liczną grupę stanowiły rodziny z trojgiem i więcej dzieci uprawnionych do zasiłku (227,3 tys., tj. 22,5% rodzin). Wśród rodzin pobierających zasiłki rodzinne, rodziny pełne stanowiły 78,6% (792,7 tys. rodzin), pozostałe 21,4% to rodziny niepełne (215,4 tys. rodzin). W 2019 r. z zasiłków rodzinnych korzystało 116,7 tys. rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, co stanowiło 11,6% wszystkich rodzin pobierających zasiłek rodzinny.

Zasiłek rodzinny średnio miesięcznie pobierało 1,0 mln rodzin

¹ Beneficjenci świadczeń rodzinnych to rodziny pobierające świadczenia rodzinne na dzieci pozostające na utrzymaniu oraz osoby pełnoletnie uprawnione do świadczeń na siebie.

Wykres 2. Struktura rodzin pobierających zasiłki rodzinny w 2019 r.

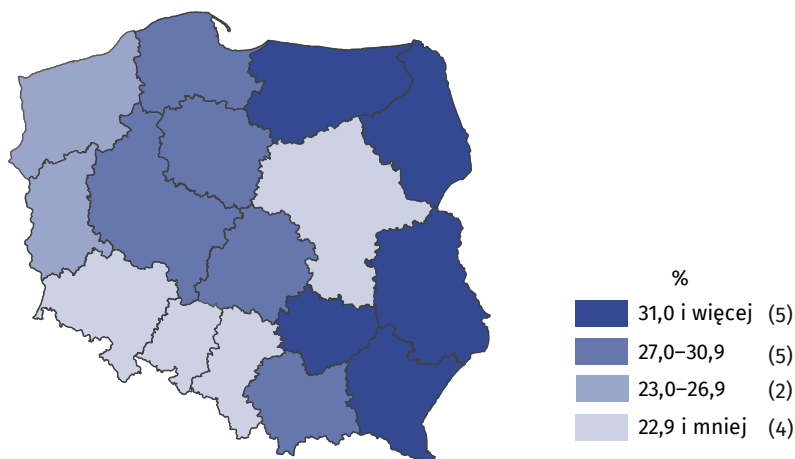

Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRPiPS.

Zasiłki rodzinne wypłacano przeciętnie miesięcznie na 2 010,9 tys. dzieci, przy czym najliczniejszą grupę stanowiły dzieci w wieku 6–12 lat (772,5 tys. – 38,4% ogólnej liczby dzieci z prawem do zasiłku). Dzieci w wieku poniżej 6 lat (641,7 tys. dzieci) stanowiły 31,9% ogólnej liczby dzieci z prawem do zasiłku. W pozostałych grupach wieku udziały były niższe. Dzieci w wieku 13–15 lat stanowiły 14,0%, w wieku 16–17 lat – 8,8%, a w wieku 18 lat i więcej, które pozostawały na utrzymaniu głównie z powodu nauki – 6,8% ogólnej liczby dzieci z prawem do zasiłku. Udział dzieci w wieku poniżej 18 lat, na które rodzice otrzymali zasiłki rodzinne w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wynosił 27,0% i był wyższy o 2,4 p. proc. w porównaniu z 2018 r.

Rodzice pobierali zasiłki rodzinne na 27,0% dzieci w wieku poniżej 18 lat

Mapa 1. Udział dzieci w wieku poniżej 18 lat, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w 2019 r.

Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRPiPS.

Wskaźnik zaprezentowany na mapie 1 wykazywał znaczne zróżnicowanie terytorialne, osiągając najniższą wartość w województwie dolnośląskim (21,1%), a najwyższą w województwie świętokrzyskim (34,4%).

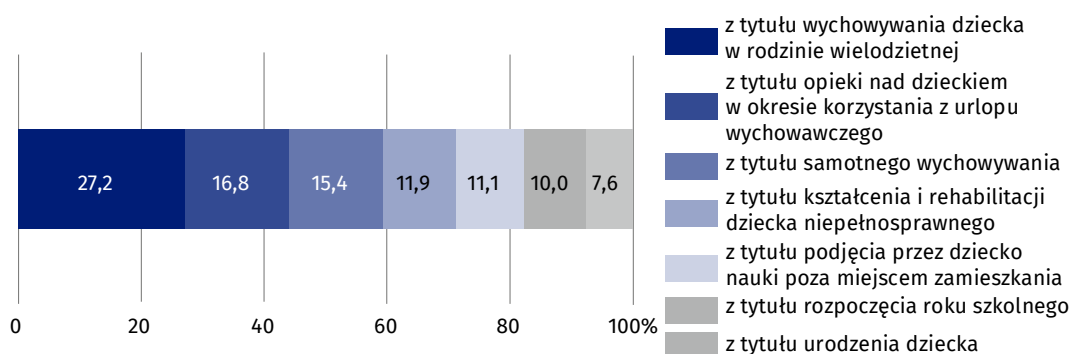
Rodziny korzystające z dodatków do zasiłków rodzinnych

W 2019 r. osoby pobierające zasiłki rodzinne otrzymały dodatki do zasiłków na kwotę 1,3 mld zł, co stanowiło 12,8% ogólnej kwoty świadczeń rodzinnych.

W 2019 r. wypłacono średnio miesięcznie 978,1 tys. dodatków do zasiłków rodzinnych, czyli o 4,7% mniej niż w 2018 r. Wydatki na dodatki do zasiłków rodzinnych sfinansowane zostały z budżetu państwa, a dodatkowo gminy z własnych środków (zgodnie z art. 15 ustawy o świadczeniach rodzinnych) wydały 12,2 mln zł na zwiększenie tych kwot. Spośród wydatków na dodatki do zasiłków rodzinnych największą kwotę – 359,8 mln zł wypłacono z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, a najmniejszą – 100,3 mln zł z tytułu urodzenia się dziecka.

Ponad 1/4 wydatków na dodatki do zasiłków rodzinnych stanowiły dodatki z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej

Wykres 3. Struktura dodatków do zasiłku rodzinnego w 2019 r.

Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRPiPS.

Świadczenia opiekuńcze

W ogólnej kwocie świadczeń rodzinnych wypłaconych w 2019 r. 5,1 mld zł, tj. 49,2% stanowiły świadczenia opiekuńcze skierowane do osób niepełnosprawnych. W porównaniu z 2018 r. kwota tych świadczeń wzrosła o 17,7%. Ponad połowę kwoty przeznaczono na świadczenia pielęgnacyjne (2,7 mld zł). Pozostała część to zasiłki pielęgnacyjne (2,1 mld zł) oraz specjalne zasiłki opiekuńcze (287,1 mln zł). Zasiłki pielęgnacyjne wypłacono średnio miesięcznie dla 923,8 tys. osób, tj. o 1,4% więcej niż w 2018 r. W strukturze zasiłków pielęgnacyjnych najwyższy udział – 74,4% miały zasiłki wypłacane osobom niepełnosprawnym w wieku 16–74 lata. Zasiłki dla niepełnosprawnych dzieci w wieku poniżej 16 lat stanowiły 23,3%, natomiast dla osób, które ukończyły 75 lat – 2,3%. W omawianym roku zasiłek pielęgnacyjny wypłacono przeciętnie miesięcznie dla 216,2 tys. dzieci w wieku poniżej 16 lat. Udział dzieci niepełnosprawnych, na które rodzice otrzymywali zasiłek pielęgnacyjny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wynosił 3,5%. W 2019 r. świadczenie pielęgnacyjne² przyznano średnio miesięcznie dla 142,7 tys. osób, a specjalny zasiłek opiekuńczy dla 39,1 tys. osób.

5,1 mld zł przeznaczono na świadczenia opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych

Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

W 2019 r. jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe” skierowane zostały do rodziców 252,4 tys. dzieci, co stanowiło 67,3% ogólnej liczby urodzonych dzieci. Wydatki na wypłatę „becikowego” finansowane z budżetu państwa wyniosły 252,4 mln zł i były niższe o 9,6% w porównaniu z 2018 r. Wśród rodzin pobierających jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka najwięcej, tj. 42,8% stanowiły rodziny z jednym dzieckiem, rodziny z dwojką dzieci – 38,4%, a rodziny wielodzietne (z trójką dzieci i więcej) – 18,8% omawianej zbiorowości. W 2019 r. wypłacono dodatkowo ponad 11 tys. zapomóg z tytułu urodzenia dziecka ze środków własnych gmin na łączną kwotę 9,2 mln zł.

Rodzice 252,4 tys. dzieci pobrali zapomogi z tytułu urodzenia dziecka („becikowe”)

Świadczenia rodzicielskie

Wprowadzone od 1 stycznia 2016 r. świadczenie rodzicielskie³ przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. W 2019 r. wydatki na świadczenia rodzicielskie wyniosły 920,2 mln zł i stanowiły 8,9% wszystkich wydatków na świadczenia rodzinne, a pobierało je średnio miesięcznie 84,3 tys. osób. W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się o blisko 8% zarówno kwota jak i średniomiesięczna liczba wypłaconych świadczeń rodzicielskich.

Świadczenia rodzicielskie pobierało średnio miesięcznie 84,3 tys. osób

Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

W 2019 r. na składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wydano 565,3 mln zł. Składki te są opłacane przez właściwy organ wraz z wypłatą świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego. Średnio miesięcznie składki te opłacano za 135,8 tys. świadczeniobiorców. Na składki na ubezpieczenia zdrowotne wydano 112,7 mln zł, a opłacono je średnio miesięcznie za 82,3 tys. świadczeniobiorców.

² Przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym rezygnującym z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym lub nad osobą dorosłą, której zgodnie ze zmianami obowiązującymi od 1 stycznia 2013 r. niepełnosprawność powstała nie później niż do 18 roku życia lub w trakcie nauki, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

³ Art. 17c ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 z późn. zm.).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Z funduszu alimentacyjnego może korzystać osoba uprawniona do pobierania alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja od rodzica okazała się bezskuteczna. W 2019 r. wypłacono 2,8 mln świadczeń z funduszu alimentacyjnego, tj. o 9,9% mniej niż w 2018 r. Świadczenia te wypłacono na łączną kwotę 1136,1 mln zł, o 8,2% mniejszą niż w roku poprzednim. Średnio miesięcznie wypłacono 233,1 tys. świadczeń, a ich przeciętna kwota wynosiła 406,2 zł.

Wartość świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego wyniosła 2,8 mln zł

Świadczenia wychowawcze

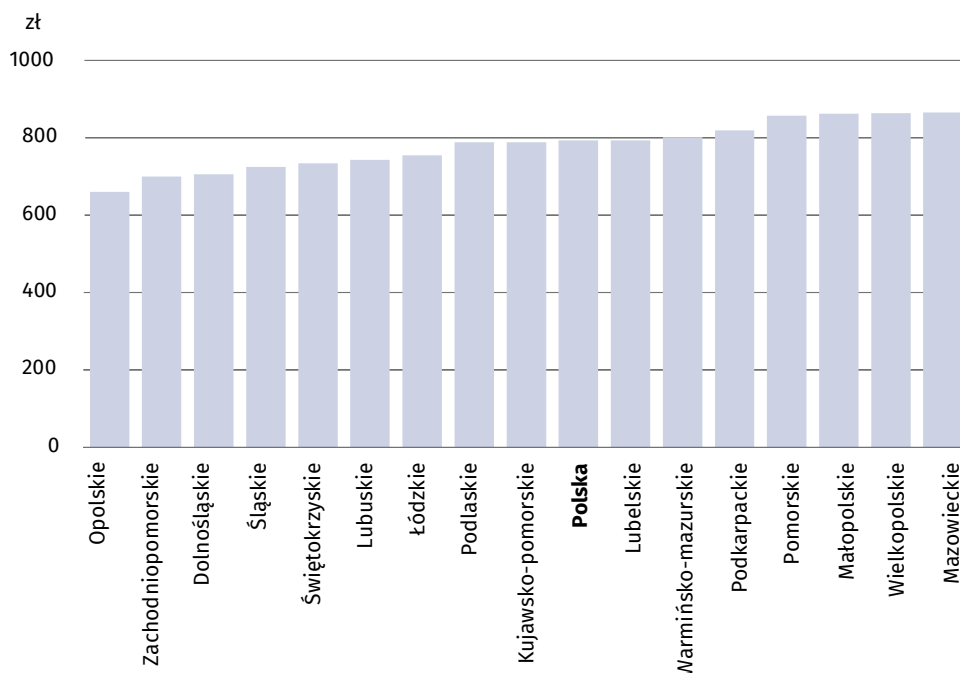
W 2019 r. nastąpiły zmiany w zasadach wypłacania świadczenia wychowawczego w ramach rządowego programu „Rodzina 500 plus”.

W pierwszym półroczu 2019 r. świadczenie przysługiwało na drugie i kolejne dzieci (do ukończenia 18 roku życia) niezależnie od dochodu, natomiast na pierwsze dziecko, jeżeli dochód netto na osobę w rodzinie nie przekraczał 800 zł lub 1 200 zł dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym. Od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługiwało na wszystkie dzieci do 18. roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę. Wartość świadczeń wychowawczych wypłaconych w okresie styczeń – czerwiec 2019 r. wyniosła 11,1 mld zł, a świadczenie średnio miesięcznie wypłacano na 3,6 mln dzieci, natomiast od 1 lipca do końca 2019 r. wydatki na świadczenia wychowawcze wyniosły 19,4 mln zł i wypłacono je średnio miesięcznie na 6,1 mln dzieci.

W sumie wydatki na świadczenia wychowawcze w 2019 r. wyniosły 30,5 mld zł i były wyższe o 37,4% niż 2018 r. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki na świadczenia wychowawcze wyniosły w 2019 r. – 794,7 zł, osiągając najniższą wartość w województwie opolskim (661,8 zł), a najwyższą w województwie mazowieckim (866,7 zł).

30,5 mld zł wypłacono w ramach rządowego programu „Rodzina 500 plus”

Wykres 4. Wydatki na świadczenia wychowawcze na 1 mieszkańca w 2019 r.

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna – obszar Świadczenie Wychowawcze MRPiPS.

Tablica 1. Kwoty wypłaconych świadczeń na rzecz rodziny według województw w 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych	Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	Kwota świadczeń wychowawczych wypłaconych z programu „Rodzina 500 plus”
	w mln zł		
Polska	10 317,7	1 136,1	30 505,2
Dolnośląskie	645,7	96,5	2 050,5
Kujawsko-pomorskie	637,9	78,3	1 638,9
Lubelskie	622,4	71,5	1 679,6
Lubuskie	316,1	35,6	753,7
Łódzkie	607,4	67,4	1 859,6
Małopolskie	879,5	67,4	2 941,1
Mazowieckie	1 239,9	134,1	4 690,3
Opolskie	209,2	26,4	651,4
Podkarpackie	732,0	46,7	1 746,1
Podlaskie	320,7	29,3	931,6
Pomorskie	780,1	85,9	2 008,5
Śląskie	1 014,8	133,8	3 285,2
Świętokrzyskie	406,8	36,0	909,5
Warmińsko-mazurskie	473,7	63,6	1 144,8
Wielkopolskie	995,7	95,1	3 024,3
Zachodniopomorskie	435,7	68,5	1 190,2

Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRPiPS i Centralna Aplikacja Statystyczna – obszar Świadczenie Wychowawcze MRPiPS.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Krakowie
Dyrektor Agnieszka Szlubowska
Tel: 12 420 40 50

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami
Tel: 22 608 34 91, 22 608 38 04
e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

Powiązane opracowania

[Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w 2018 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych – OCHRONA ZDROWIA, OPIEKA SPOŁECZNA I ŚWIADCZENIA NA RZECZ RODZINY](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Beneficjenci świadczeń rodzinnych](#)

[Świadczenie z funduszu alimentacyjnego](#)

[Świadczenia w ramach Programu "Rodzina 500+"](#)